

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/870

ze dne 30. května 2022

o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro ukrajinské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Ukrajinou na straně druhé

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé ⁽²⁾ (dále jen „dohoda o přidružení“) tvoří základ vztahů mezi Unií a Ukrajinou. V souladu s rozhodnutím Rady 2014/668/EU ⁽³⁾ byla hlava IV dohody o přidružení, která se týká obchodu a obchodních záležitostí, prozatímně prováděna od 1. ledna 2016 a po ratifikaci všemi členskými státy vstoupila v platnost dne 1. září 2017.
- (2) Strany dohody o přidružení (dále jen „strany“) v ní vyjádřily své přání ambiciózním a inovativním způsobem posílit a rozšířit vzájemné vztahy, usnadnit postupnou hospodářskou integraci a dosáhnout jí, v souladu s právy a povinnostmi vyplývajícími z jejich členství ve Světové obchodní organizaci.
- (3) Článek 2 dohody o přidružení stanoví jakožto její základní prvky mimo jiné dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod a také podporu dodržování zásad svrchovanosti a územní celistvosti, nedotknutelnosti hranic a nezávislosti.
- (4) Článek 25 dohody o přidružení stanoví postupné vytvoření oblasti volného obchodu mezi stranami v souladu s článkem XXIV Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „GATT 1994“). Za tímto účelem článek 29 dohody o přidružení stanoví postupné odstraňování cel v souladu se sazebníky, jež jsou v ní obsaženy, a umožňuje toto odstraňování urychlit a rozšířit. Článek 48 dohody o přidružení stanoví, že před uplatněním antidumpingových opatření mezi stranami je třeba přihlídnout k veřejnému zájmu.
- (5) Nevyprovokovaná a neospravedlnitelná válečná agrese Ruska proti Ukrajině vedená od 24. února 2022 má velmi nepříznivý dopad na schopnost Ukrajiny obchodovat se zbytkem světa kvůli ničení výrobní kapacity i kvůli nedostupnosti značné části přepravních prostředků v důsledku uzavření přístupu k Černému moři. Za těchto výjimečných okolností a za účelem zmírnění nepříznivého hospodářského dopadu válečné agrese Ruska proti

⁽¹⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 19. května 2022 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 24. května 2022.

⁽²⁾ Úř. věst. L 161, 29.5.2014, s. 3.

⁽³⁾ Rozhodnutí Rady 2014/668/EU ze dne 23. června 2014 o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé, pokud jde o hlavu III (s výjimkou ustanovení o zacházení s pracovníky, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí a jsou legálně zaměstnáni na území druhé strany) a hlavy IV, V, VI a VII dohody a související přílohy a protokoly (Úř. věst. L 278, 20.9.2014, s. 1).

Ukrajíně je nezbytné urychlit rozvoj užších hospodářských vztahů mezi Unií a Ukrajinou s cílem poskytnout rychlou podporu ukrajinským orgánům a obyvatelstvu. V souladu s urychlením odstraňování cel na obchod mezi Unií a Ukrajinou je proto nezbytné a vhodné stimulovat obchodní toky a udělit koncese v podobě opatření pro liberalizaci obchodu pro všechny produkty.

- (6) Podle čl. 21 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) má Unie zajistit soudržnost mezi jednotlivými oblastmi své vnější činnosti. Podle čl. 207 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) má být společná obchodní politika prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.
- (7) Opatření pro liberalizaci obchodu zavedená tímto nařízením by měla mít tuto podobu: i) úplné odstranění dovozních cel (dále jen „preferenční celní sazby“) na dovoz průmyslových produktů z Ukrajiny; ii) pozastavení používání systému vstupní ceny u ovoce a zeleniny; iii) pozastavení celních kvót a úplné odstranění dovozních cel; iv) odchylně od čl. 14 odst. 1 prvního pododstavce nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ⁽⁴⁾ by antidumpingová cla na dovoz pocházející z Ukrajiny, který byl uskutečněn během uplatňování tohoto nařízení, neměla být vybírána v žádném okamžiku, a to ani po skončení platnosti tohoto nařízení, a v) dočasné pozastavení uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ⁽⁵⁾. Prostřednictvím uvedených opatření tak Unie dočasně poskytne vhodnou hospodářskou a finanční podporu ve prospěch Ukrajiny a dotčených hospodářských subjektů.
- (8) S cílem předcházet podvodům by preferenční zacházení zavedené tímto nařízením mělo být podmíněno tím, že Ukrajina bude dodržovat veškeré příslušné podmínky pro získání výhod plynoucích z dohody o přidružení, včetně pravidel původu dotčených produktů a souvisejících postupů, a že Ukrajina naváže úzkou správní spolupráci s Unií podle dohody o přidružení.
- (9) Ukrajina by se měla zdržet zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem a zvyšování úrovně stávajících cel nebo poplatků a zavádění dalších omezení obchodu s Unií, není-li to zjevně odůvodněno válečnými okolnostmi. Pokud Ukrajina některou z těchto podmínek nedodrží, Komise by měla být zmocněna dočasně pozastavit v plném či částečném rozsahu preferenční zacházení zavedené tímto nařízením.
- (10) Článek 2 dohody o přidružení stanoví, že jejími základními prvky je mimo jiné dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod, jakož i boj proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů. Mimoto článek 3 dohody o přidružení stanoví, že právní stát, řádná správa věcí veřejných, potírání korupce, boj proti různým formám přeshraniční organizované trestné činnosti a terorismu, podpora udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu jsou hlavními faktory upevňování vztahů mezi stranami. Stejně jako u jiných dohod o přidružení uzavřených Unií je vhodné zavést možnost dočasného pozastavení preferenčního zacházení zavedeného tímto nařízením, pokud Ukrajina nebude dodržovat obecné zásady dohody o přidružení.
- (11) Za účelem zajištění jednotných podmínek při provádění tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k dočasnému pozastavení preferenčního zacházení a k zavedení nápravných opatření podle článků 3 a 4 tohoto nařízení, pokud by dovozem podle tohoto nařízení byli nebo mohli být závažně dotčeni unijní výrobci obdobných nebo přímo si konkurujících produktů. Tyto pravomoci by měly být prováděny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie (Úř. věst. L 176, 30.6.2016, s. 21).

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu (Úř. věst. L 83, 27.3.2015, s. 16).

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (12) S výhradou šetření Komise je nezbytné stanovit možnost znovuzavedení cel, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, na dovoz jakýchkoli produktů, na které se vztahuje toto nařízení a které způsobují nebo by mohly způsobit vážné potíže unijním výrobcům obdobných nebo přímo si konkurujících produktů.
- (13) Výroční zpráva Komise o provádění prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu, která je nedílnou součástí dohody o přidružení, by měla zahrnovat podrobné hodnocení týkající se provádění opatření pro liberalizaci obchodu zavedených tímto nařízením.
- (14) Vzhledem k naléhavosti situace způsobené válečnou agresí Ruska proti Ukrajině je vhodné stanovit výjimku ze lhůty osmi týdnů uvedenou v článku 4 Protokolu č. 1 o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii, připojeného ke Smlouvě o EU, Smlouvě o fungování EU a Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii.
- (15) S ohledem na mimořádnou situaci na Ukrajině by toto nařízení mělo stanovit vhodné přechodné ustanovení a vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Opatření pro liberalizaci obchodu

1. Zavádí se toto preferenční zacházení:
 - a) preferenční celní sazby na dovoz některých průmyslových produktů pocházejících z Ukrajiny do Unie, na které se podle přílohy I-A dohody o přidružení vztahuje postupné zrušení během sedmi let, se stanoví na nulu;
 - b) pozastavuje se používání systému vstupní ceny na produkty, na které se uvedený systém vztahuje podle přílohy I-A dohody o přidružení. Na dovoz těchto produktů se nepoužijí žádná cla;
 - c) všechny celní kvóty stanovené podle přílohy I-A dohody o přidružení se pozastavují a u produktů, které jim podléhají, se povoluje jejich bezcelní dovoz z Ukrajiny do Unie.
2. Odchylně od čl. 14 odst. 1 prvního pododstavce nařízení (EU) 2016/1036 se antidumpingová cla na dovoz pocházející z Ukrajiny, který byl uskutečněn během uplatňování tohoto nařízení, nevybírají v žádném okamžiku, a to ani po skončení platnosti tohoto nařízení.
3. Uplatňování nařízení (EU) 2015/478 na dovoz pocházející z Ukrajiny se dočasně pozastavuje.

Článek 2

Podmínky nároku na preferenční zacházení

Preferenční zacházení uvedené v čl. 1 odst. 1 písm. a), b) a c) je podmíněno:

- a) dodržováním pravidel původu produktů a souvisejících postupů stanovených v dohodě o přidružení;
- b) tím, že se Ukrajina zdrží zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování úrovně platných cel nebo zavádění jakýchkoli dalších omezení, včetně diskriminačních vnitřních správních opatření, není-li to zjevně ospravedlněno válečnými okolnostmi; a

- c) tím, že Ukrajina dodržuje demokratické zásady, lidská práva a základní svobody a dodržuje zásadu právního státu a pokračuje ve vynakládání svého soustavného a trvalého úsilí v oblasti potírání korupce a protiprávní činnosti, jak stanoví články 2, 3 a 22 dohody o přidružení.

Článek 3

Dočasné pozastavení

1. Pokud Komise shledá, že existují dostatečné důkazy o tom, že Ukrajina podmínky stanovené v článku 2 nedodržuje, může prostřednictvím prováděcího aktu úplně nebo částečně pozastavit preferenční zacházení stanovené v čl. 1 odst. 1 písm. a), b) a c). Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 2.
2. Požádá-li členský stát Komisi, aby pozastavila některé z preferenčních zacházení z toho důvodu, že Ukrajina nedodržuje podmínky stanovené v čl. 2 písm. b), předloží Komisi do čtyř měsíců od této žádosti odůvodněné stanovisko, zda je tvrzení o nedodržení podmínek Ukrajinou opodstatněné. Dospěje-li Komise k závěru, že tvrzení je opodstatněné, zahájí postup uvedený v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 4

Ochranná doložka

1. Pokud je produkt pocházející z Ukrajiny dovážen za podmínek, které způsobují nebo mohou způsobit vážné potíže unijním výrobcům obdobných nebo přímo konkurujících produktů, mohou být na dovoz tohoto produktu znovu kdykoli zavedena cla, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení.
2. Komise pozorně sleduje dopad tohoto nařízení, a to i pokud jde o ceny na trhu Unie, s přihlédnutím k informacím týkajícím se vývozu, dovozu a výroby Unie produktů, na které se vztahují opatření pro liberalizaci obchodu zavedená tímto nařízením.
3. Komise přijme v přiměřené lhůtě rozhodnutí o zahájení šetření:
 - a) na žádost členského státu;
 - b) na žádost právnické osoby nebo sdružení bez právní subjektivity, které jedná jménem výrobního odvětví Unie, tedy jménem všech unijních výrobců obdobných nebo přímo konkurujících produktů či jejich podstatné části; nebo
 - c) z vlastního podnětu, pokud je Komisi zřejmé, že existují důkazy *prima facie* o vážných obtížích pro unijní výrobce obdobných nebo přímo si konkurujících produktů, jak je uvedeno v odstavci 1.

Pro účely tohoto odstavce se „podstatnou částí unijních výrobců obdobných nebo přímo si konkurujících produktů,“ rozumějí unijní výrobci, jejichž souhrnná výroba tvoří více než 50 % celkové výroby v Unii obdobných nebo přímo si konkurujících produktů vyráběných tou částí výrobního odvětví Unie, jež podnět podpořila nebo odmítla, a kteří představují alespoň 25 % celkové výroby obdobných nebo přímo si konkurujících produktů vyráběných výrobním odvětvím Unie.

4. Pokud se Komise rozhodne zahájit šetření, zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení o zahájení šetření. Oznámení obsahuje souhrn obdržенých informací a uvádí, že všechny důležité informace by měly být zaslány Komisi. Stanoví lhůtu, během níž se mohou zúčastněné strany písemně vyjádřit. Tato lhůta nesmí být delší než čtyři měsíce ode dne zveřejnění oznámení.

5. Komise si vyžádá veškeré informace, které považuje za nezbytné, a může získané informace ověřovat u Ukrajiny či u jakýchkoli jiných relevantních zdrojů. Komisi mohou být nápomocni úředníci členského státu, na jehož území může ověřování probíhat, pokud o takovou pomoc uvedených úředníků tento členský stát požádá.

6. Při zkoumání, zda existují vážné potíže unijních výrobců obdobných nebo přímo si konkurujících produktů ve smyslu odstavce 1, přihlíží Komise mimo jiné k těmto faktorům týkajícím se unijních výrobců, jsou-li příslušné informace k dispozici:

- podíl na trhu;
- výroba;
- zásoby;
- výrobní kapacita;
- využití kapacity;
- zaměstnanost;
- dovoz;
- ceny.

7. Šetření musí být dokončeno do šesti měsíců od zveřejnění oznámení uvedeného v odstavci 4 tohoto článku. Za mimořádných okolností může Komise tuto lhůtu prodloužit prostřednictvím prováděcího aktu přijatého přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 2.

8. Do tří měsíců od dokončení šetření Komise rozhodne o případném znovuzavedení cel, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, prostřednictvím prováděcího aktu přijatého přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 2 tohoto nařízení. Uvedený prováděcí akt vstoupí v platnost do jednoho měsíce od jeho zveřejnění.

Cla, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, mohou být znovu zavedena na nezbytně dlouhou dobu, aby se zabránilo zhoršení hospodářské nebo finanční situace unijních výrobců, nebo na tak dlouho, dokud bude existovat riziko jejího zhoršení. Je-li na základě zjištěných skutečností zřejmé, že podmínky stanovené v odstavci 1 tohoto článku nejsou splněny, přijme Komise prováděcí akt, kterým šetření a řízení ukončí. Uvedený prováděcí akt se přijímá přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 2 tohoto nařízení.

9. Pokud mimořádné okolnosti vyžadující okamžité jednání znemožní šetření, může Komise poté, co informuje Výbor pro celní kodex uvedený v čl. 5 odst. 1, přijmout jakákoli nezbytná preventivní opatření.

Článek 5

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen Výbor pro celní kodex zřízený článkem 285 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013⁽⁷⁾. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

(7) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1).

Článek 6

Posuzování uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu

Ve výroční zprávě Komise o provádění prohloubené a komplexní zóny volného obchodu se zahrne podrobné posouzení týkající se uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení a případně i posouzení sociálního dopadu těchto opatření na Ukrajině a v Unii. Informace o dovozu produktů podle čl. 1 odst. 1 písm. c) se zpřístupní na internetových stránkách Komise.

Článek 7

Přechodné ustanovení

Preferenční zacházení uvedené v čl. 1 odst. 1 písm. a), b) a c) se použije na produkty, které jsou ke 4. červnu 2022 buď v tranzitu z Ukrajiny do Unie, nebo jsou pod celní kontrolou v Unii, pokud je příslušným celním orgánům Unie do šesti měsíců od uvedeného dne podána příslušná žádost.

Článek 8

Vstup v platnost a použitelnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Toto nařízení se použije do 5. června 2023.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 30. května 2022.

Za Evropský parlament
předsedkyně
R. METSOLA

Za Radu
předseda
B. LE MAIRE